

Zwartkopmeeuwen, volle kracht voorruit!

De Zwartkopmeeuw mag dan als broedvogel bij ons geografisch beperkt zijn tot West-Nederland, beperkingen aan de aantalsontwikkeling lijken er voorlopig nog niet te zijn. In 2009 werden namelijk recordaantallen geteld.

Nederland telde dat jaar ongeveer 30 bewoonde kolonies. In de helft hiervan ging het om kleine vestigingen van 1-3 paren, in zes kolonies om 4-10 paren en in slechts negen kolonies lag het aantal boven de 10 paren. Dat mag wat mager lijken, maar gezamenlijk waren deze laatste goed voor 1859 broedparen! Het landelijke totaal komt daarmee uit op bijna 2000 paren en dat is nog nooit vertoond. En dat terwijl er in 2008 er al sprake was van een recordaantal van 1200-1300 broedparen (figuur 1)

Spectaculair waren de 800 paren op de Hooge Platen bij Breskens ZL, waar het kenmerkende roepgeluid constant in de lucht moet hebben gehangen. Op de Scheelhoekeilanden bij Stellendam ZH, waar zich in 2008 al een mooie kolonie bevond van 80 paren, was er met 245 paren in 2009 sprake van flinke uitbreiding. Het zou kunnen zijn dat deze toename ten koste is gegaan van de nabijgelegen kolonie op de Slijkplaat, waar 84 paren minder werden geteld. Een andere zich positief ontwikkelende Delta-kolonie is die van het Zuidgros bij Ellewoutsdijk ZL, waar

de stand opliep van 7 paren in 2008 naar 215 in 2009.

De enige kolonie elders in het land die zich kan meten met deze grote vestigingen is die op de Kinseldam bij Durgerdam NH. Daar werden op 30 april liefst 298 Zwartkopmeeuwen in de kolonie geteld. Helaas ontbreken vervolgtellingen, maar het is aangemerkelijk dat de vogels hier wel gebroed hebben. De dichtstbijzijnde kolonie op De Kreupel bij Andijk NH (17 paren) ligt bijna 80 km noordelijker.

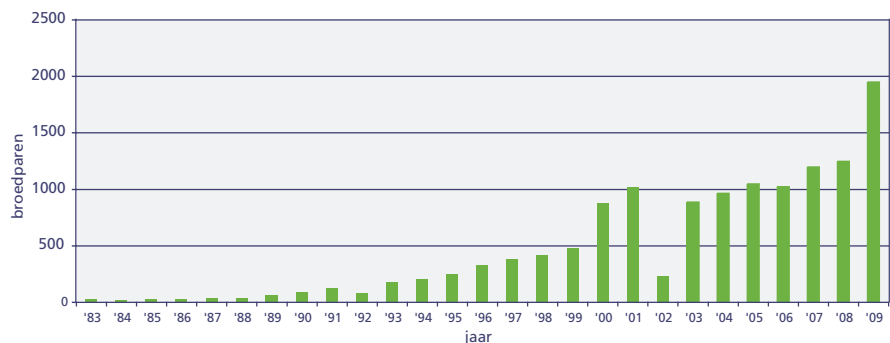
In het Waddengebied slaat de Zwartkopmeeuw nog steeds niet goed aan. Naast een enkel paar op Texel en Griend en op het compensatieschor bij Balgzand zijn er in 2009 geen broedverdachte Zwartkopmeeuwen gesignaleerd. In Noord-Nederland werden verder

2 paren ontdekt tussen de Kokmeeuwen in de Blauwe Stad bij Winschoten Gr en één verdacht paar bij de Suikerunie onder de rook van Groningen-stad. Telgegevens van de eilanden in het Gooi- en Ketelmeer zijn ons nog niet bekend.

Met dank aan de tellers en in het bijzonder die van RIKZ en Rijkswaterstaat Waterdienst.

Joost van Bruggen

Figuur 1. Zwartkopmeeuw, aantal broedparen in Nederland.

Impressie bijeenkomst Ganzenwerkgroep Wetlands International

Half oktober vond bij Falsterbo in Zweden de 12e bijeenkomst plaats van de *Goose Specialist Group van Wetlands International*. In totaal kwamen er bijna 100 ganzenonderzoekers uit 19 verschillende landen bij elkaar. Vanuit SOVON werd de bijeenkomst bijgewoond door Kees Koffijberg en Berend Voslamber. Eén van de terugkerende onderwerpen was de status van Taigarietganzen, waarvan de populatie naar het zich laat aanzien recent behoorlijk is afgenomen. De discussie wordt echter vertroebeld door determinatieproblemen. Net als in Nederland is ook in bijv. Zweden een discussie ontbrand over juiste determinatie van Toendra- en Taigarietganzen, maar dan net andersom. In Zweden worden juist alle rietganzen vanouds als Taigarietgans gedetermineerd, terwijl er ondertussen sterke aanwijzingen zijn dat er ook (kleine aantallen) Toendrietganzen pleisteren. In veel West-Europese landen lij-

ken de Taigarietganzen als gevolg van de lange serie zachte winters sterk op hun retour. Er zijn plannen gesmeed om in Dutch Birding een uitgebreid artikel aan de determinatie van beide rietganzen te wijden, zodat herkenningproblemen grotendeels opgelost kunnen worden. Een ander thema waren de grote veranderingen in ganzenpopulaties in Oost-Azië. Onderzoek in China laat zien op welke schaal veranderingen (afdamming) van rivierlopen de leefomgeving en foeragemogelijkheden van ganzen (o.a. Zwaangans) beperken. Een ander punt van zorg was het afbrokkelend netwerk van tellingen in enkele landen in Oost- en Zuidoost-Europa (incl. omgeving Zwarte Zee). Nu door de zachte winters enkele ganzensoorten ertoe tenderen steeds oostelijker te overwinteren is het des te belangrijker geworden ook in oostelijk gelegen overwinteringsgebieden een goede dekking van de ganzen tellingen te waarborgen

om goede populatieschattingen en trends van de totale populatie mogelijk te maken. Ook zal worden nagegaan in hoeverre de reeds bestaande database van internationale ganzen tellingen kan worden uitgebreid met extra gegevens en frequenter kan worden teruggekoppeld met de nationale coördinatoren en tellers in de verschillende landen. Daartoe zal ook het vernieuwde *Goose Bulletin* een belangrijke rol vervullen. Dit is als pdf op te halen via www.geese.org/gsg of direct via:

http://www.geese.org/gsg/goose_bulletin/Goose%20Bulletin_issue9.pdf

Het is de bedoeling dat jaarlijks een *Goose Bulletin* zal verschijnen, dat via de bovengenoemde website toegankelijk zal worden gemaakt.

Berend Voslamber